

FATUM (36) *sb n*

a *pochylone* (w tym 2 r. błędne znakowanie).

sg indecl fátum (15). ◇ *pl N* fâta (18). ◇ *A* fâta (2). ◇ *I* fâtami (1).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI(XVII) i XVIII w.

Przeznaczenie kierujące życiem ludzkim, los, zazwyczaj niepomyślny, dopuszczony z woli bożej za pośrednictwem planet [*fatum* – obiecanie albo zrządzenie boże. *Fatum etiam* – śmierć, kres żywota *Mącz 118a*; – boskie zrządzenie, które odmienione być nie może *Calep*; bieg powodzenia czyjego przez cały żywot; boskie zrządzenie; kondycja; nieszczęście, złe powodzenie sprawy albo zły przypadek – *fatum Cn*] (36) : Iedni zwáli fortuną komu fie śzczęściło/ [...] Drudzy tho zwáli fátum/ po polku przypadkiem *RejWiz 127v*; Wízytko tho iákoś łyła ty fatá [práwiáia/ Kiedy fie ty ná niebye plánety mielzáia. *RejWiz 130*; *Fatum* ma moc gdi pan prze grzech opuści. *RejWiz 136 marg*; Wyernemu/ fatá nie ítráfzne *RejWiz 136v marg, A7, 128, 128v, 129v, 141 (16)*; *RejZwierz 108v*; Strzeż Pánie Boże áby bráciey/ y Sąsiad náłznych Czechow fatá też do nas nieprzyłzły. *OrzRozm C2v, C2v marg*; A zowiemy to láciińkim ięzykiem *fatum*, to iest wyrokiem á wiecznym dekretem wielmożności iego. *RejZwierz 2v, 2v marg, Aaa3*; *MycPrz I [C]2v*; *WierKróc A2v*; Co ácz z ładow wiekuiftych co Láciińcy fatá zowią przyłzło/ iednák przez te połrządki fâta wykonáli moc łwoię/ á fatá takie zá grzechámi przyłzły. *GórnRozm A2*; do tego przyszło, za *fatum* iakimi y nieszczęściem Korony Polskiej ze inaczey náizdom, gwałtom y wolności zabiezec y insultus przeciwnych zbydź niemogła *ActReg 147, 32, 148*.

Wyrażenia: »łaskawe *fatum*« (1): Gdyż też w to y lálkawe fatá potráfiły/ W czym ia prózny/ tym lálność twoię obdárzyły. *StryjWjaz A2v*.

»*fatum* nieprzemóżne« (1): w śliczności twoiey Kocháiac fię/ tego też życzyli y łobie/ Aby mogli potomłtwo podobne mieć tobie. Lecż Fatá nieprzemóżne inaczey podály *KołakCath C2*.

»*fatum* nieszczęsne (a. nieszczęśliwe)« (2): Lecż Fatá niełzcześliwe y czás niełkrowity/ Aby ítał przed Sąđ Boży/ dał mu rok záwity. *KołakCath B3*; Ale *fatum* niełczęfné które z woléy Božéy gdzie chce vgodzi/ rzemiełniká tego/ [...] z światá wzięło. *SarnStat 1315*.

»nieuchronne *fatum*« (1): MOc Boża tocząc Niebá świat nie vchronnemi Fatámi/ moderuię y łofy wiecznemi. *KołakCath B3v*.

»zawisne *fatum*« (1): zá czáfem/ á kto wié/ może podobno bydź co więcý: ielliz zawifné *fata* nie zayźrzá. *JanNKar A4v*.

Synonimy: *fortuna, los, przypadek*.